

Spanning in het Havermansnest

Luisterspel

Woordje vooraf

In Nederland gebruikt men vaker het woord 'hoorspel'. In Vlaanderen is dat 'luisterspel'. Het is een stuk toneel waarbij alleen geluiden en stemmen worden gebruikt. Het werd vroeger op de radio gebracht. Daarom noemt men het ook wel 'radiodrama' of 'radiotoneel'. In 1924 werd voor het eerst zo'n luisterspel gemaakt. Natuurlijk is door de komst van film en televisie het hoorspel wat verdwenen. In Vlaanderen begon de openbare omroep in 1990 met een eerste radiofeuilleton. Het was heel populair en liep tot 1997 op Radio 2. Iedere dag, net voor de middag, kon je de lotgevallen beluisteren van het personeel en de bezoekers van hotel-restaurant 't Koekoeksnest. Nu snap je wellicht ook de titel van dit luisterspel.

Spanning in het Havermansnest

(Aflevering 85 van ons familiefuilleton Het Havermansnest)

Personages

- (Verteller)
- Fenna Haverman (11)
- Broer Leo Haverman (13)
- Ma Hanne en pa Tom Haverman
- Adjudant Vervaeke van de brandweer
- (agent Bulstronk)
- (poes Polly)

Probeer de geluiden in het hoorspel na te bootsen door alledaagse voorwerpen te gebruiken. De tune of het kenwijsje¹ kun je vooraf opnemen. Of zelf ter plaatse spelen op een instrument. De opnames van wat de verteller zegt, kunnen bijvoorbeeld ook vooraf gemaakt worden, maar dat hoeft niet. De verteller kan ook gewoon meespelen. Wanneer alles goed lukt, kun je het hele stuk in één keer opnemen. Dan wordt het een echt hoorspel.

Intro: sferbelletjes + fietsbel

Geluid: begintune opname (keert steeds terug)

Verteller: Het Havermansnest. We bevinden ons in een rustige woning in een rustige buurt. Een ma, een pa, een zoon, een dochter. Hanne, Tom, Leo, Fenna. Het gezin Haverman. Op een donkere valavond op vrijdag gebeurt er echter iets. Of hoe de bijna elfjarige Fenna Haverman vermist is. Of hoe een vreemd telefoontje alles verklaart. Of hoe de rockgroep X-Stream zonder dat ze het weet betrokken raakt bij dit vreemde drama. Dat en nog veel meer hoort u in deze spannende 85ste aflevering van ... (tune) ... Het Havermansnest!

(Korte pauze)

Verteller: Pa Tom Haverman gooit nog wat houtblokken op het vuur. Daarna gaat hij zitten om nog wat in de krant te bladeren.

(*Geluid:* op de achtergrond horen we knetterend haardvuur (verkreukel wat cellofaanpapier, het bladeren in een krant en even later een tikkende klok. Sla hiervoor twee stokjes tegen elkaar).

Verteller: Pa Haverman kijkt nu ongerust naar de klok aan de wand. Hij fronst zijn wenkbrauwen.

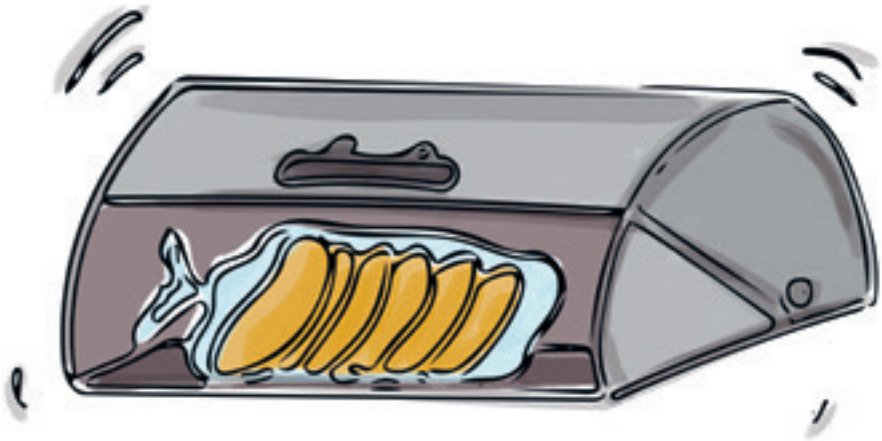

Leo: Wat eten we vanavond, ma?

Ma: Heb je honger, jongen? Dan heb je geluk: ik kocht vanochtend vroeg nog eierkoeken op de vrijdagmarkt.

Leo: Ha! Eierkoeken! Dat is koek en ei² voor mij! Vanmiddag op school was er weer die vreselijke rodekool.

Ma: Ha, ha! De koeken komen er zo aan, hoor. Nog even wachten op ...

Pa (*ongerust*): Maar je zus ... Dat is geen koek en ei meer, hoor. Waar zit die Fenna? Ze weet toch dat ze voor halfzeven thuis moet zijn? De muziekschool is om kwart voor zes gedaan.

Ma (*handenwrijvend*): Mm... gezellig vuurtje. Zo'n guur weer voor de tijd van het jaar. Ik haal even de eierkoeken in de keuken. (Geluid keuken, stappen heen-en-weer). Zo, hier zijn ze. Begin al maar. Tast toe, Leo! Eh... pa, je thee is ook klaar.

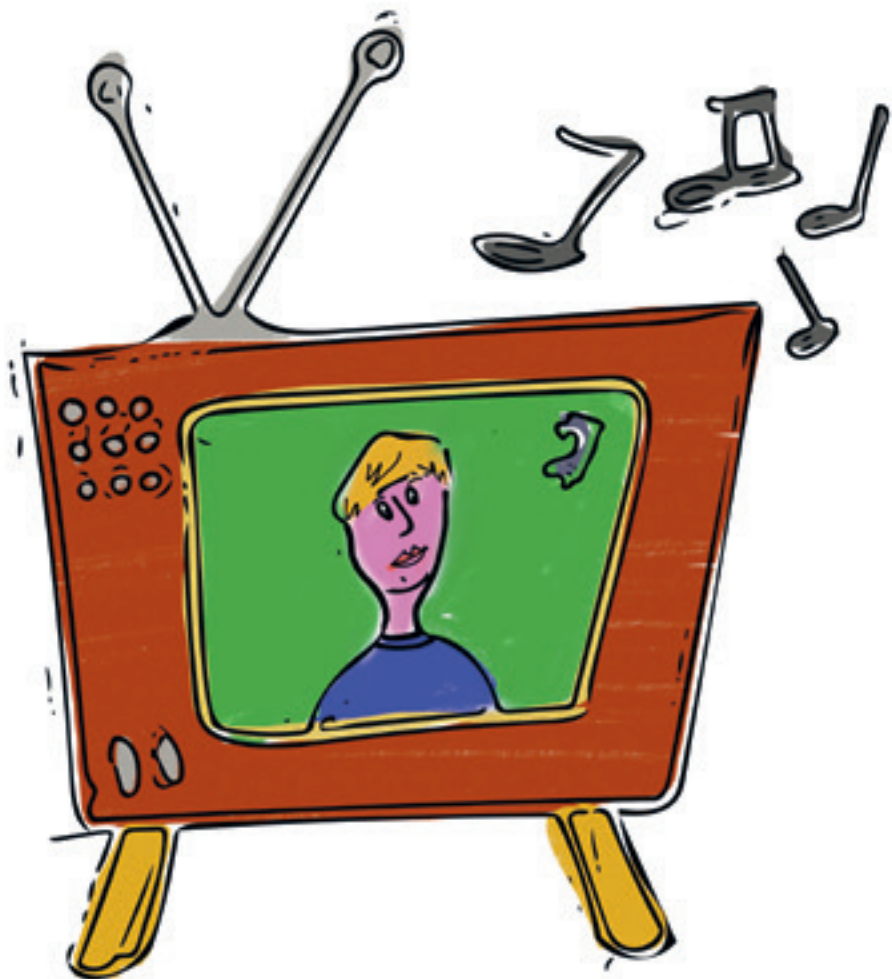
Leo: Hm, lekker. Dank je, ma.

Ma: Laat nog wat over voor je zus, hé. Die zal straks ...

(Geluid van krant die dichtgevouwen wordt)

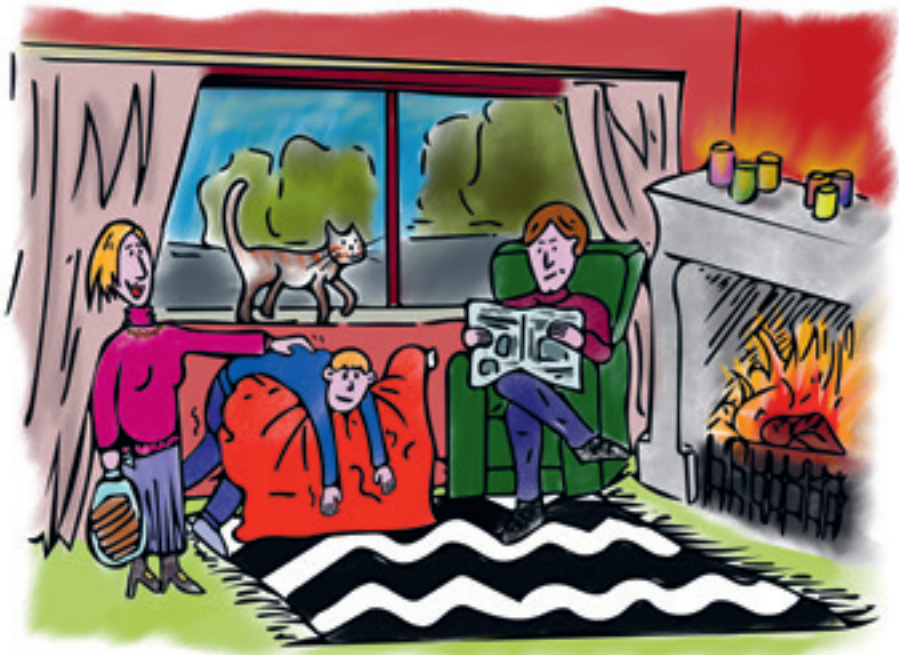
Pa (*onderbreekt haar*): Waar blijft die dekselse Fenna nou toch? Het is verdorie al bijna zeven uur! Kijk, het journaal zal zo beginnen! (Geluid: tune journaal). Zo laat is ze nog nooit thuisgekomen. Dat is verdacht. Ik hoop dat er niets ergs gebeurd is. Wat denk je? Zal ik ... ? Ja! Ik ga haar zoeken! En ik zal haar ...

Ma (*onderbreekt*): Zou je nog niet even wachten, Tom? Fenna blijft na de les notenleer toch wel vaker wat hangen om met haar vriendinnen te kletsen? Misschien schuilt ze nog even omwille van de regen. Het regent al wat harder sinds twintig minuten. Wacht nog even tot na het nieuws. Drink eerst je thee op.

Pa (*nog wat meer opgewonden*): Straks komt Fenna zelf op het nieuws! En het is al donker, Hanne! Ze moest al lang thuis zijn, die kletskous. En kan ze niet eens bellen? Nee, ik ga ze zoeken!

Ma: Doe een paraplu mee, Tom. Het regent. Er staat er een bij de kapstok.

Pa: Ja, Ja ... Ach, hoe groter de kinderen, hoe groter de zorgen. Waar is de tijd dat Fenna nog luiers droeg ... *(uitstervend gemopper)*

Verteller: Met een smak gooit pa Haverman de voordeur achter zich dicht. *(Geluid: deur open en dicht slaan)*. Hij vouwt de paraplu open. *(Geluid van regendruppels op paraplu)*. Haastig loopt hij het grindpad³ af. *(Geluid: trappen op steentjes)*. Hij zal alle straten uit de buurt uitkammen.

Pa (*gejaagd, haastig, boos tegen zichzelf pratend*):
Afspraken zijn afspraken ... kwart over zes is kwart
over zes ... geen minuut meer ... verdorie toch ...
Maar waar begin ik? Welke weg volgen Fenna en haar
kletsvriendinnen wanneer ze 's avonds na de muziekles ...
(*uitstervend gemopper en gemompel*)

(Geluid: tune – eenzelfde kenwijsje steeds weerkerend)

Ma: Ik begrijp het niet. Waar zit ze toch? Dat is niet haar gewoonte. En zo'n miezerig weer. Jeetje, het begint nu nog harder te regenen. Luister naar dat geroffel op de veranda!
(Geluid: buis gevuld met kiezelsteentjes).

Broer Leo: Misschien heeft ze straf en moet ze nablijven?

Ma: Kan dat wel? Het is vrijdag. Ze moest nog naar de muziekles! De school kan niet zomaar ... eh ... tja ... Dan moet die rot... die school ons opbellen, potverdorie! Fenna moest al meer dan drie kwartier thuis zijn! Ik mag er niet aan denken.

Leo: Ma, waarom bel je zelf niet eens naar de school?

Ma: Daar is vast niemand meer op dit uur. Het is al avond.

Leo: Juffen en meesters blijven soms ook wel eens na, hoor. Misschien hebben ze nog een vergadering.

Ma: Ja, maar dat zou dan een negende wereldwonder zijn. Het is al over zeven uur. Die school is nu potdicht.

Leo (met volle mond eierkoek): Misschien zit Fenna per ongeluk opgesloten in haar school?

Ma: Maar Leo toch! Nu maak je me echt bang!

Verteller: Bij de Havermans groeit de onrust. Het is niet de gewoonte dat dochterlief 's avonds lang wegblijft. Het slechter wordende weer maakt het er natuurlijk niet beter op. Zelfs de huispoes Polly is op de vensterbank post gaan vatten. Ze houdt er de wacht. O, gelukkig: daar is pa Haverman alweer terug.

(Geluid: deur open – regen (weer via buis met steentjes) – deur dicht – een paraplu wordt uitgeschud – gestamp van voeten – iemand snuit zijn neus)

Pa (*opgewonden, boos*): Geen spoor van Fenna! Ik heb haar nergens gevonden! Vier, vijf straten afgelopen! Door het Astridpark gestapt! Tweemaal! In dat rotweer! Ik geef haar nog vijf minuten en dan bel ik naar ...

(*Geluid: telefoontune. Haastige stappen door het huis*)

Ma: Ze belt! Eindelijk! Dat zal onze Fenna zijn.

Pa (*op besliste toon*): Aha! Laat mij maar even ...

(*Geluid van iemand die vlug de hoorn van een telefoontoestel grist*)

Pa (*snauwend*): Jà!? Jà?!

Adjutant (*norse neusstem*): Bij Haverman? Ben ik verbonden met de familie Haverman uit de Lindenstraat nummer 23B?

Pa: Ja, ja, ja ja. Daar spreekt u mee. Wie is ... ? Wat is ...
Wie bent u?

Adjutant: Spreek ik met de vader van eh... Henna Haverman?

Pa: Ja, ja, ja ja. Nee. Fenna. Het is Fenna, niet Henna. Is er iets ... iets ergs gebeurd? Wie bent u?

Adjutant (*snel*): Nee, nee, niks ergs. Maakt u zich geen zorgen. U spreekt met adjudant⁴ Vervaeke van de stedelijke brandweer vanuit de kazerne in Westeinde.

Pa (*sissend tegen ma*): Hanne! 't Is de brandweer verdorie!

Leo: Pa! Wie is het?

Pa: Ssssttt... Wacht!

Ma (*angstig*): Staat onze dochter in brand, Tom?

Pa (*roept in de hoorn*): Staat ze in brand? Staat mijn dochter in de fik? Is Henna ... verdorie ... is Fenna ...

Adjutant: Rustig, meneer Haverman, rustig. Fenna ... mooie naam. Hm. Luistert u nu even.

Pa: Maar ...

Adjutant (*blaft plotseling nors terug*): NEE! Uw dochter heeft geen vuur gevat! Ze werd eh... gevangen ... om het zo te zeggen ...

Pa (*ontzet*): Gevangen!?

Ma (*ontzet, als een echo*): Gevangen!?

Leo (*idem, als een echo*): Gevangen!?

Pa: Ssstt...

Adjutant (*roepend*): Wacht! Wacht! Ik bedoel: ze zit vast ... Dat wil zeggen: ze zat vast met haar hoofd! (*Snel pratend nu*). Maar ze is niet gewond, ze is niet overvallen, ze is niet ontvoerd, er is geen bloed bij, geen blikshade⁵ en ze leeft nog helemaal! Uw dochter is ...

Pa (*opgewonden*): Wat!? Waar!? (*Tegen ma*): Hanne, ze is nog heel! Fenna is nog heel!

Ma: Aahh...

Adjutant: Meneer!

Pa (*zenuwachtig*): Wat? Waar?

Adjutant V (*luid*): Luister meneer. (*Droog, zakelijk, plechtig*). We werden opgebeld (*geluid: belletjes*) door de politie van Westeinde. Tussen de spijlen van het hekken voor Villa Esmeralda in de Ochtendnevelstraat werd door verkeersagent Bulstronk een hoofd aangetroffen, toebehorend aan een persoon van het vrouwelijk geslacht, een meisje van 11. Het lichaam van het betreffende meisje was ook aanwezig. Even verderop lag een ongeschonden⁶ iets in de struiken. Uit het hierboven vermelde hoofd biggelden wat tranen. De hierboven vermelde persoon heet Henna, eh, Fenna Haverman. We hebben uit goede bron vernomen dat ze een weddenschap had met enkele vriendinnen. In ruil voor een cd van de rockgroep X-Stream zou ze haar hoofd tussen de spijlen van het hekken van Villa Esmeralda wurmen en dit aldus voor de duur van 60 seconden.

60 seconden zijnde een volle minuut.

Pa: Ja, ik kan tellen hoor, meneer de adjudant. Wauw! En dat allemaal voor een onnozele cd van die gillende speenvarkens⁷ van de groep Scream!

Adjudant: Nee, nee, meneer Haverman: X-Stream! Het is X-Stream. Met een grote X en een grote S. Scream of Cream of weet ik veel was een groepje van heel lang geleden, meneer Haverman! Toen u zelf nog korte broeken droeg. Of was het een horrorfilm? Ik twijfel nu wel even. X-Stream dus. De groep werd vooral bekend met liedjes als Hot Dogs and Cats en Heat in my Head. Kent u deze liedjes niet, meneer Haverman? Ach, ik zal u deze melodietjes maar niet voorzingen, of moet ik zeggen: voorschreeuwen? Maar er is nog meer. Laat ik ter zake komen⁸.

Pa: Ja, ja. Vergeef me mijn flater, adjudant Vervaeke. Eh ... Wat is er nog meer?

Adjutant: Een villahond, meneer. De tuin van Villa Esmeralda wordt namelijk bewaakt door een grote waakhond. Henna ... eh... Fenna zou dus één minuut lang die wakende hond (geluid: blaffende hond) trotseren die zich achter dat hekken bevond. En dat voor een cd van – u heeft gelijk – een bende speenvarkens. De hond daagde echter niet op, omdat hij aan de ketting lag te suffen voor zijn hok.

Overigens betreft het hier een stokoude hond. Hij is zo oud als de straat. Het beest is ook al zo vaak ziek geweest als er vlekken zijn op zijn vel. Er was bovendien ook niemand thuis in Villa Esmeralda. Na 60 seconden kreeg de persoon Fenna Haverman een opgezwollen hoofd, zodat het niet meer terug van tussen de spijlen kon. Na schooltijd zwellen de hoofden van de meeste leerlingen op, weet u. Vooral de heethoofden. Daar hebben wij ervaring mee.

Pa: Ai, ai! Heeft ze pijn gehad? Doet dat pijn?

Adjutant: Een beetje wel. Ter hoogte van de kin voornamelijk. Een gezwollen hoofd tussen tralies is niet niks. Dat hoofd was echter nog meer opgezwollen door de lange les notenleer in de muziekschool in Westeinde. Na enkele gezamenlijke paniekpogingen was ook het groepje vriendinnen foetsie. Met z'n drieën waren die. Ze kregen dus het betreffende hoofd niet meer van tussen de spijlen van dat hekken. Ze zijn dan maar gevlucht als bange wezels. Zo vertelde uw dochter ons.

Pa: Maar haar hoofd raakte er dus wel in! Die dekselse deugnieten! En dan zomaar op de loop gaan! Stel je voor dat die waakhond ...

Adjutant: De hond van Villa Esmeralda staat gelukkig niet geseind als een gevaarlijke blafmachine of vleeseter, meneer Haverman. Wij hebben overigens uw dochter in één stuk aangetroffen.

Ma (ongeduldig): Tom ... Hoe zit dat nu? Komt ze nog? Wat ... Wie ...

Pa: Wacht, wacht. Geen paniek. Hoofd ... hekken ... hond...

Ma (*ongerust*): Hond!? Gevaarlijke hond!?

Leo (*mond vol eierkoek*): Hond?

Pa (*geruststellend*): Wacht ...

Adjutant: En daar stond ze dan ... gevangen tussen tralies ... gekluisterd⁹ aan dat hekken. Het was een beetje ... Hoe zal ik het zeggen ... Het was een beetje een raar zicht. Een halfuur later, jawel, een halfuur later passeerde een politiewagen. Agent Bulstronk ontdekte toen de persoon Fenna. Op haar rug kleefde een briefje waarop geschreven stond: FENNA – WAF WAF WAF!

Een duistere boodschap die wij inmiddels naar de prullenmand hebben verwezen¹⁰. (*Geluid: papier verkreuken en in de papiermand gooien*).

Vast en zeker het werk van een van die deugnieten! Wij, de brandweer van Westeinde, stapten korte tijd later ter plekke af en bevrijdden de genaamde F.H. uit haar netelige¹¹ positie. Bruine zeep doet wonderen. Een zeer mooi meisje, meneer Alverman, al zeg ik het zelf! Zorgt u er maar goed voor.

Pa: Ja, ja. Dat doen wij al een hele tijd, hoor. En het is Haverman, niet Alverman.

Ma: Is alles in orde, Tom?

Pa (*vlug tussendoor*): Alles is in orde, Hanne. Het hoofd is weer ... Eh... bruine zeep ... Ach, ik leg het onmiddellijk wel uit.

Adjutant: Het hoofd is dus weer tot zijn normale afmetingen herleid. Wast u er wel de bruine zeep weer af wanneer ze terug thuis is? Daar hadden we zelf de tijd niet voor. Hoewel we hier veel water hebben, ha, ha! En waarschuwt u uw dochter voor dwaze weddenschappen en slapende honden? Komt u uw dochter ophalen? Haar fiets bevindt zich hier ook, in de kazerne. We hebben ons natuurlijk ook over haar rijwiel ontfermd. (*Geluid fietsbel*).

Pa (eerst brommend en grommend, daarna opgelucht):

Hm... ja ... natuurlijk ... Ik vlieg al.

Stom wicht ... O, dat was niet tegen u! Eh... tot zo, adjudant Vervaeke. Tot straks. Zeg tegen Fenna dat haar papa eraan komt. En dank u.

Adjudant: Geen dank, meneer Haverman. U ziet: wij doen nog wat anders dan branden blussen en katten uit bomen redden.

Pa: Inderdaad, adjudant. Jullie bevrijden ook eh... eh...

Adjudant: ... prinsessen die gevangen zitten tussen tralies, ha, ha!

Pa: Zo is het, adjudant. Ik dank u nogmaals van harte voor het redden van mijn dochter. En het zal niet meer gebeuren. Dat beloof ik u.

Adjudant: In orde, meneer. Ik zie u hier over een tiental minuten.

(Geluid inhaken telefoon)

(Geluid: tune)

Ma: Maar wat was dat toch allemaal? En waar is onze Fenna?

Pa: Ma, wist jij dat de hoofden van de leerlingen na schooltijd beginnen op te zwellen? En dat die dan groter worden in vergelijking met 's ochtends ? Of 's middags?

Leo: Ha, ha, ha ! Mijn zusje heeft elke dag een schoolhoofd!

Ma: Wat heeft dat nu ... Is ze gevonden ? Waar is ze? Dat arme kind ...

Pa: Veilig en wel, ja. In de kazerne van de brandweer.

Ma: De brandweer!?! Maar wat is er dan in hemelsnaam gebeurd?

Pa: Onze dochter zat een halfuur lang met haar hoofd gevangen tussen de spijlen van een hekken. Voor een weddenschap. Stel je voor! Voor een stomme weddenschap. Het was het hekken van Villa Esmeralda, in de Anjelierstraat.

Ma: Maar ... Dat arme wicht!

Pa: Agent Bulstronk van de verkeerspolitie zag het toen hij daar passeerde. Die verwittigde de brandweer. Ze hebben haar dan met bruine zeep ...
(*Pa vertelt het hele verhaal, zijn stem dimt weg*).

Verteller: Nadat pa Tom zijn huisgenoten het gekke hekkenverhaal heeft verteld, barst broer Leo in een lachbui uit.

Leo (*lachend*): Bäh: X-Stream! Groepje schreeuwleijkerds! Speenvarkens!

Pa: Ik rij nu als de bliksem naar de kazerne van de brandweer. En mijn thee is ondertussen natuurlijk koud geworden. Allemaal de schuld van Fenna.

(*Geluiden van vertrekken*)

Leo: En de schuld van X-Stream! Die met al hun noten op hun zang!¹²

Ma (*naroepend*): Pa! Zeg haar dat er eierkoeken zijn, die arme meid! Ze zal honger hebben na zo'n lange gevangenschap.

Leo: We houden enkele eierkoeken over voor de arme prinses!

Ma: Eind goed, al goed.

Leo: Maar moeten we die mensen van die villa niet bellen?

Ma: Waarom dan? Er was toch niemand thuis, zei pa.

Leo: Er kleeft misschien nog bruine zeep aan hun hekken.

Ma: Maar de brandweer ruimt altijd alles netjes op, hoor. Dat is een van hun taken.

Leo: Grapje, ma!

(*Geluid: tune*)

Verteller: Een poos later komt pa Tom eindelijk thuis met de bevrijde prinses. Iedereen is natuurlijk opgelucht. Zelfs poes Polly wipt welgezind van de vensterbank.

(Geluid van deuren en voetstappen. Paraplu wordt uitgeschud).

Pa: Hier zijn we dan. Bah, het regent nog altijd pijpenstelen.

Ma: Fenna! Meisje toch! Waar zat je verstand in hemelsnaam! Wie steekt er nu zijn hoofd zomaar in ... in ... tussen ...

Fenna (*klinkt nederig en beschaamd*): Hallo ma. Hallo Leo. Sorry hoor ...

Leo: Hoin zus! Hoe was het in de gevangenis op het eiland Esmeralda?

Ma: We waren doodongerust!

Pa: Ik haal nu eerst nog haar fiets uit de auto. Ben zo terug, Hanne.

(Geluiden van deuren – voetstappen)

Ma: Maar wat was dat nu toch allemaal, Fenna?

Leo: Was pa erg boos?

Fenna: Niet echt, nee. Dat viel mee.

Ma: Kind toch! En dat voor een elfjarige! We waren erg ongerust, hoor. Ik kan het niet genoeg zeggen.

Fenna: Sorry, ma. Het zal niet meer ...

Ma: Wat voor een raar spelletje deden jullie eigenlijk? En wat deed dat stomme briefje op je rug? Pa heeft ons alles verteld.

Fenna: Maar dat was een grapje van mijn vriendinnen ...

Leo: Dat boebeest had je hoofd eraf kunnen bijten.

Ma: Voortaan moet je recht naar huis komen, meid. Het is na de les notenleer veel te laat om nog op straat rond te hangen.

Fenna: Ja, ma. Beloofd. Mag ik eh... Mag ik nu zo'n eierkoek?

Ma: Ga maar zitten. Je zult wel honger hebben.

Leo: Alstublieft, prinses Fenna. Eet smakelijk. Was het erg in de cel? Kreeg je er genoeg te eten? Was je bang voor de draak die het kasteel bewaakte?

Ma: Laat haar nu maar met rust, Leo. Ze heeft al genoeg meegemaakt voor één avond.

Leo: Grapje, ma!

Polly: Miauw!!!

(Geluid: slottune)

EINDE

Woorduitleg

- 1 **tune of kenwijsje** = een kort melodietje. Hier keert de begintune ongeveer vier keer weer in het hoorspel.
- 2 **het is koek en ei** = het is in orde
- 3 **grindpad** = pad dat bestaat uit kleine steentjes
- 4 **adjutant** = zowel bij de politie als bij de brandweer heb je graden. Bv. commandant, adjudant, sergeant ...
- 5 **blikshade** = er zijn geen gewonden bij het ongeval, er is alleen schade aan de auto (of de fiets)
- 6 **ongeschonden** = niet stuk, onbeschadigd
- 7 **speenvarken** = jong varken dat hard kan gillen
- 8 **ter zake komen** = zeggen waar het echt over gaat
- 9 **gekluisterd** = gevangen door, vastgebonden aan
- 10 **Naar de prullenmand verwezen** = in de prullenmand gegooid. De adjudant praat voortdurend plechtig. Hij is dat zo gewend omdat hij vaak een interview voor de krant of met de televisie heeft. Hij denkt dan dat hij alles een beetje 'moeilijker' moet zeggen. Hij zegt bijvoorbeeld ook eens 'rijwiel' in plaats van het gewone woord 'fiets'.
- 11 **netelig** = niet aangenaam, gevaarlijk.
- 12 **veel noten op je zang hebben** = veel eisen en wensen dat alles goed voor je uitkomt. Gewoonlijk ook veel praten. Hier bedoelt Leo dat als een grapje.